

[Aage Fogh.]

pr. ha for husmandsbrug og 1 037 for herregårde. Hvis man altså kan frembringe mere end 70 pct. bedre samfundsmæssigt udbytte ved udstykning af jorden, så synes jeg, at vi må fortsætte.

Jeg nævner disse tal her kun for at trøste nogle af de betænkelige sjæle, hvis betæneligheder navnlig er kommet til udtryk gennem pressen, med hensyn til det arbejde, vi her står overfor.

Løvrigt er jeg indstillet på, når vi får loven om statshusmandsbrug til behandling, at tage den mere principielle debat, og hermed anbefaler jeg begge de foreliggende lovforslag. Jeg nærer som sagt lidt betænkelighed med hensyn til, om de 15 mill. kr. og de 300 000 kr. til lejehuse er nok, men jeg håber, at den højtærede minister, hvis de skulle vise sig ikke at strække til, i årets løb vil gå ind for en forhøjelse.

Fuglsang: Jeg kan som de foregående talere anbefale de to lovforslag, der her er til behandling, til gennemførelse. Jeg kunne, som jeg formoder det har været tilfældet med de foregående talere, være fristet til at sige noget mere, men da den højtærede landbrugsminister forlængst på forskellig vis her meddelt sine planer om at fremsætte forslag om visse ændringer i statshusmandsloven, skal jeg undlade at gå dybere ind på de mere principielle spørgsmål. Det er jo sådan, som jeg allerede påpegede i fjor, at udviklingen fortsat viser, at den statshusmandslov, vi har i øjeblikket, langt fra svarer til de krav, som må stilles til en sådan lov. Jeg ser nok, at lærde mænd ved at manipulere med forskellige tal søger at bevise, at der faktisk ikke mere er brug for udstykning, fordi de årgange, som nu rykker frem, som følge af tredivernes små fødselstal efterhånden bliver så små, at der snarere vil komme til at mangle folk til de bestående brug, end der skulle komme til at mangle jord. Det er også stadigvæk sådan, at der er folk, som søger at mane udstyknings-tanken i jorden ved forskellige økonomiske beregninger, nogle, som det ærede medlem hr. Aage Fogh ganske rigtigt var inde på, ved at fastholde, at storbruget produktionsmæssigt og økonomisk skulle være husmandsbruget overlegent, andre, ikke mindst visse socialdemokratiske kredse, fremfører

betænkeligheder, der er begrundet i de dyre etableringsomkostninger.

Jeg kan her ganske kort henviser til den almindelig kendte stadige flugt fra land til by. Hvad er den udtryk for andet, end at ungdommen simpelthen tvinges bort fra landet, fordi den ikke dør finder nogen fremtidsmuligheder. Bekræftes dette ikke alene af den kendsgerning, at f. eks. en meget stor del af dem, der i sin tid var på Koføeds skole, netop stammede fra landet? Det er også sådan, at der stadig er adskilligt flere, der ansøger om jord, end der er ejendomme til, hvortil kommer, at en væsentlig del af såvel de nye som de gamle ejendomme, der kommer i handelen, overtages af gårdmandssønner. Netop det sidste rejser i høj grad spørgsmålet om finansiering, og jeg vil gerne nu spørge den højtærede minister, om også denne side af sagen indgår i hans forskellige overvejelser.

Man kan ikke bebrejde kreditforeningerne, at de viser en vis tilbageholdenhed med at lade deres lån følge op under så usikre højkonjunkturer som dem, vi har i øjeblikket, men denne tilbageholdenhed viser, at skal man sikre, at landarbejder- og husmandsbørn får en chance for at få en ejendom, så er man nødt til på en eller anden måde at lade det offentlige træde til. Naturligvis er det også rigtigt, som man fra visse sider erklærer, at det er dyrt at etablere sig i dag, og jeg har absolut ikke noget imod, at man ser nærmere på, om ikke det var muligt at nedsætte disse etableringsomkostninger, eftersom det nu engang er sundere og ofte også mere „smageligt“ at sætte priserne ned, end at staten stadig skal være med til at presse dem i vejret.

Husmændene har i deres forskellige udtalelser peget på en vej, nemlig den, at jordlovsudvalget, når det overtager jord efter lovens regler: forkøbsret, afståelse o. s. v. — regler, som jeg venter bliver adskilligt mere effektive — at det da skal ske til vurderingsprisen, den pris, landmanden selv finder rimelig, når der skal betales skat af ejendommen, ikke til en pris opstået under konkurrence med private opkøbere og spekulanter. Nødvendigheden heraf ser vi stadig beviser for. Jeg mødte i sin tid under valgkampen oppe i Thy et såre graverende eksempel på det, jyderne kalder at sælge en trepattet ko i Vorherres navn. Det drejede